

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Josefa Fialy, soudce zpravodaje Jaroslava Fenyka a soudce Jiřího Zemánka a o ústavní stížnosti stěžovatelky **L. K.**, zastoupené V. K., zákonným zástupcem, a JUDr. Tomášem Kaplanem, advokátem se sídlem Havlíčkova 404/2, Hradec Králové, proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. dubna 2018 č. j. 11 To 148/2018-309 a usnesení Okresního soudu v Trutnově ze dne 6. dubna 2018 č. j. 2 T 209/2017-290, za účasti **Krajského soudu v Hradci Králové** a **Okresního soudu v Trutnově**, jako účastníků řízení, a **1. L. S.**, **2. Mgr. Š. S.**, obou zastoupených JUDr. Lukášem Havlem, advokátem se sídlem Libušinka 180, Trutnov, a **3. Okresního státního zastupitelství v Trutnově**, jako vedlejších účastníků řízení, takto:

Ústavní stížnost se zamítá.

Odůvodnění:

I. Vymezení předmětu řízení

1. Stěžovatelka se domáhá zrušení usnesení obecných soudů, specifikovaných výše v návěti tohoto nálezu, a to z důvodu, že jimi dle jejího názoru byla porušena její ústavně zaručená základní lidská práva dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a dle čl. 38 odst. 1, 2 Listiny.

II. Posouzení splnění procesních předpokladů řízení

2. Ústavní stížnost byla podána v zákonné lhůtě, osobou k tomu oprávněnou a zastoupenou advokátem na základě plné moci pro zastupování v tomto řízení před Ústavním soudem, proti pravomocným rozhodnutím orgánů veřejné moci po vyčerpání všech procesních prostředků k ochraně práv stěžovatelky, které jí zákon poskytuje, a byla k ní připojena kopie obou napadených usnesení. Splňuje tedy všechny procesní náležitosti stanovené zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), a Ústavní soud se jí tedy může zabývat z věcného hlediska.

III. Rekapitulace skutkového stavu a procesního vývoje

3. Okresní soud v Trutnově (dále jen „nalézací soud“) napadeným usnesením dle § 314c odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 188 odst. 1 písm. b) trestního řádu a § 171 odst. 1

trestního řádu v trestním stíhání vedeném proti vedlejším účastníkům 1. a 2. pro podezření ze spáchání trestného činu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), postoupil skutek k posouzení Městskému úřadu v Trutnově jako přestupek.

4. Skutek, kladený vedlejším účastníkům 1. a 2. za vinu, měl, zjednodušeně řečeno, spočívat v tom, že dne 4. 1. 2017 v době od 16:00 do 16:24 hod., v níž byli oba zaneprázdnění odklizením sněhu v místě svého bydliště, v rozporu s obecnou prevenční povinností uloženou § 2900 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) a čl. 2 odst. 2 a 3 obecně závazné vyhlášky Zastupitelstva města Trutnova č. 5/2005, o pravidlech pro pohyb psů na veřejných prostranstvích, nechali otevřenou bránu ze své zahrady, jíž unikla na volné prostranství jejich fena Viky rasy tibetské dogy, a nezabránili jejímu dalšímu volnému pohybu, přičemž tato odběhla do ulice F., kde napadla stěžovatelku, které způsobila zranění v obličejové (včetně prostoru kolem očních a kořene nosu) a temenní části hlavy, jež si vyžádala třítydenní léčení (včetně cca devítidenní hospitalizace a ošetření v celkové anestezii) a riziko trvalých následků, kdy jizvy v obličejové části hlavy musely být řešeny zákrokem plastické chirurgie a laserovou terapií a v oné době byly jizvy na obličejí zhojené, klidné, lehce prominující nad povrch okolní kůže, (dále jen „předmětný skutek“).

5. Nalézací soud v napadeném usnesení vyšel z předpokladu, že nahlíženo prismatem § 122 odst. 2 trestního zákoníku bylo zranění stěžovatelky možno posuzovat jen jako zohyzdění dle písm. f) tohoto ustanovení, nicméně po doplnění dokazování zprávou praktické lékařky pro děti a dorost MUDr. P. a dodatkem znaleckého posudku znalce MUDr. Šafra dospěl k závěru, že způsobená zranění nedosahují pro zohyzdění dostatečné intenzity. Nalézací soud rovněž zvažoval změnu právní kvalifikace skutku na ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 odst. 1 trestního zákoníku, nicméně uzavřel, že vedlejší účastníci 1. a 2. neporušili žádnou důležitou povinnost vyplývající z jejich povolání, zaměstnání, postavení, funkce nebo uloženou jim zákonem, jak toto ustanovení vyžaduje, a tedy předmětný skutek nemohl považovat za trestný čin.

6. Státní zástupce podal proti napadenému usnesení stížnost, již Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „stížnostní soud“) zamítl dle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu. Ztotožnil se s právním hodnocením nalézacího soudu, že zranění způsobená předmětným skutkem stěžovatelce nedosahují intenzity těžké újmy na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 trestního zákoníku, přičemž vytkl státnímu zástupci, že v obžalobě neuvedl, ke kterému z pojmů uvedených v tomto ustanovení způsobená zranění přiřazuje.

7. Stížnostní soud k tomu dále podotkl, že v době těsně po útoku byla stěžovatelčina zranění takového rázu, že bylo důvodné očekávat, že naplní znak zohyzdění dle § 122 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku, nicméně nestalo se tak, a v době rozhodnutí nalézacího i stížnostního soudu stěžovatelka žádným poraněním či jeho následkem, které by tento znak naplňovalo, netrpěla. Stížnostní soud rovněž uvedl některé obecné poznatky o výkladu tohoto znaku. Ztotožnil se rovněž s právními závěry soudu nalézacího o absenci důležité povinnosti, která by umožňovala překvalifikování předmětného skutku na ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 148 odst. 1 trestního zákoníku, a vytkl státnímu zástupci, že ani v obžalobě předmětný skutek nebyl kvalifikován skutkovou podstatou,

jejíž součástí je znak porušení důležité povinnosti, neboť tento byl kvalifikován jen jako těžké ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 trestního zákoníku, nikoliv i dle § 147 odst. 2 trestního zákoníku, který znak porušení důležité povinnosti obsahuje v identickém znění jako § 148 odst. 1 trestního zákoníku. Těžko se tak dle stížnostního soudu mohl nyní domáhat státní zástupce změny kvalifikace, jestliže naplnění znaku, o něž by se tato změna měla opírat, sám původně v předmětném skutku nespatřoval.

8. Absenci porušení důležité povinnosti vedlejšími účastníky 1. a 2. spatřoval stížnostní soud rovněž v tom, že výpovědi nezletilých svědků, kteří si v inkriminovanou dobu se stěžovatelkou hráli, svědčily pro závěr, že ta útok psa vyprovokovala tím, že jej hladila, ačkoliv na ni vrčel, a že v době předmětného skutku nebyla pod dozorem žádné zletilé osoby. Rovněž se stížnostní soud pozastavil nad tím, že obžaloba byla podána i na vedlejší účastníci 2., ačkoliv trestní odpovědnost za útok psa nese jen jeho majitel, tedy vedlejší účastník 1. Vzhledem k tomu, že stížnost státního zástupce stížnostní soud zamítl se, však tuto skutečností již dále nezabýval.

IV. Argumentace stěžovatelky

9. Stěžovatelka úvodem vlastní ústavněprávní argumentace odůvodňuje svoji věcnou aktivní legitimaci v řízení o ústavní stížnosti (tedy existenci ústavně zaručeného základního lidského práva, které bylo v jejím případě dle jejích tvrzení o porušení), na základě dřívější judikatury Ústavního soudu k otázce tzv. práva na účinné vyšetřování (byť je takto výslovně nenazývá). Stěžovatelka tak deklarovala povědomost o tom, že neexistuje žádné ústavně zaručené základní lidské právo na odsouzení konkrétní osoby, avšak že demokratický a právní stát zaručuje existenci efektivního trestního řízení. Dovolává se konkrétně usnesení sp. zn. IV. ÚS 1455/12 ze dne 17. 5. 2012 (U 3/65 SbNU 669) a nálezů sp. zn. I. ÚS 3196/12 ze dne 12. 8. 2014 (N 152/74 SbNU 301) s konstatováním, že trestní stíhání vedené v její věci bylo vedeno absolutně neefektivně a netransparentně. Nalézací soud přitom znemožnil správné zjištění skutkového stavu a oba soudy vycházely z ústavně nekonformního výkladu trestního zákoníku.

10. Stěžovatelka se rovněž vypořádává se skutečností, že rozhodnutí dle § 171 odst. 1 trestního řádu sice není formálně rozhodnutím, kterým se trestní řízení končí, fakticky však takovým rozhodnutím je, neboť ve správním řízení dle stěžovatelky nemůže být vydáno rozhodnutí, které by dostatečně zajišťovalo práva stěžovatelky a jakýkoliv v něm uložený trest nelze považovat za adekvátní újmu způsobené stěžovatelce. Uzavírá tedy, že zájem na uložení trestní sankce v transparentně a efektivně vedeném trestním řízení, ústícím do veřejného hlavního líčení před soudem, výrazně přesahuje zájem stěžovatelky, neboť zde jde především o ochranu společnosti, lidského života a zdraví.

11. Vlastní argumentací ve věci samé stěžovatelka napadeným rozhodnutím obecných soudů vytýká 1) odchýlení se od dosavadní judikatury Nejvyššího soudu; 2) nesprávný výklad pojmu „těžká újma na zdraví“; 3) nezohlednění psychických následků na stěžovatelku; 4) faktické přenesení rozhodování na soudního znalce; 5) nezohlednění dalších hrozících následků; 6) nerespektování zásady zohlednění zájmů poškozeného. Podstatu jednotlivých námitek lze vyjádřit následovně:

12. V rámci námitky sub 1) stěžovatelka uvádí řadu rozhodnutí obecných soudů ohledně trestných činů těžké újmy na zdraví z nedbalosti spočívajících v napadení člověka psem nedostatečně hlídaným svým majitelem, jež dává do souvislosti s předmětným skutkem. Z těchto srovnání vyvozuje, že v případech skutkově obdobných předmětnému skutku volí běžně trestní soudy právní kvalifikaci trestného činu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti. Stěžovatelka rovněž odkázala na blíže neurčený článek JUDr. Františka Púryho, Ph.D., z nějž zejména vyvozuje, že pachatel takového trestného činu může být i osoba odlišná od vlastníka psa. Ve světle stěžovatelkou předestřených judikaturních závěrů trestního kolegia Nejvyššího soudu se jí tak jeví napadená rozhodnutí jako nepředvídatelná a bezdůvodně se odchylojící od dosavadní judikatury. K tomu stěžovatelka doplnila, že bylo porušeno její legitimní očekávání, které je tak zásadní, že bylo zakotveno i v § 13 občanského zákoníku.

13. Námitkou sub 2) stěžovatelka usiluje o vyvrácení závěru obecných soudů, že zranění jí způsobená nedosahovala svou intenzitou těžké újmy na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 trestního zákoníku. Stěžovatelka poukázala zejména na to, že po útoku byla zranění jí způsobená velmi bolestivá, kdy její oční štěrby byly zúženy natolik, že je stěžovatelka prakticky nemohla otevřít a kromě výplachů a očních mastí bylo nutno je mechanicky rozevírat. Tento stav byl pro ni velmi bolestivý a stresující. Ještě po propuštění z nemocnice musela stěžovatelka 2 týdny dobírat antibiotika a v období řádově několika týdnů až několika málo měsíců po propuštění z nemocnice stěžovatelka musela chránit poraněnou hlavu před sluncem, chladem a mechanickou zátěží, což bylo v období leden až únor velmi složité. Stěžovatelka v tom proto spatřuje omezení v obvyklém způsobu života. Soudní znalec v prvotním znaleckém posudku, z nějž vycházela i obžaloba, proto uvedl, že utrpená poranění s největší pravděpodobností zanechají trvalé následky v podobě kožních jizev, jejichž finální stav však bude možno určit až po uplynutí doby nejméně jednoho roku.

14. Doplnění tohoto znaleckého posudku, v němž stejný soudní znalec nadále způsobená zranění nepovažuje za mající ráz zohyzdění, vyžádané nalézacím soudem, pak bylo provedeno až po uzavření spisu a podání obžaloby, a tedy stěžovatelka neví, zda přitom znalec měl k dispozici celou zdravotní dokumentaci včetně informací o proběhlé laserové terapii poškozené. Právě až touto terapií přitom byly odstraněny nejvýraznější následky trestného činu. Přitom pro naplnění znaku těžké újmy na zdraví ve formě zohyzdění dle § 122 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku není rozhodující, zda došlo k jeho odstranění díky lékařskému zákroku. Podle stěžovatelky tak obecné soudy pochybily, hodnotily-li její zranění podle stavu *ex post* provedené laserové terapie. Tyto rovněž měly přihlídnout k tomu, že zranění způsobená stěžovatelce brutálním útokem byly jí jakožto nezletilou prožívány minimálně krátkodobě velmi mučivě a bolestivě, což ve srovnání s poraněním např. dolní končetiny dospělé osoby, jejíž způsobení přesahuje snadno měřitelně omezení v běžném způsobu života po dobu šesti týdnů, představuje minimálně srovnatelnou intenzitu zranění.

15. K námitce sub 3) stěžovatelka předložila znalecký posudek MUDr. Petra Hájka, Ph.D., z oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví a odvětví chirurgie – specializace neurochirurgie a neurostomatologie ze dne 11. 4. 2018, v němž znalec uvádí mimo jiné to, že stěžovatelka je ve stavu disociativního chování a prožívání a je u ní potřebná krizová a podpůrná péče v psychologické ambulanci. Stěžovatelka

upozorňuje na skutečnost, že v souladu s rozhodovací praxí obecných soudů je za těžkou újmu na zdraví dle § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku nutno považovat i delší dobu trvající poruchu duševního zdraví, příp. delší dobu trvající vážné duševní onemocnění.

16. Námitkou sub 4) stěžovatelka vytýká obecným soudům, že samy neposoudily v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů intenzitu zranění, která jí předmětným skutkem byla způsobena, ale toliko mechanicky převzaly závěry soudního znalce a nijak v odůvodnění svých napadených rozhodnutí nepopsaly své vlastní kritické úvahy o vyhodnocení znaleckého posudku včetně jeho doplňku. Tak mimo jiné obecné soudy nezasáhly proti tomu, že soudní znalec vzal při formulování svých závěrů o následcích na zdraví stěžovatelky v úvahu její věk, čímž ji znevýhodnil oproti dospělým poškozeným obdobnými trestnými činy.

17. Sub 5) stěžovatelka vyjadřuje nesouhlas s tím, že obecné soudy nijak nevzaly v potaz, jaké další následky mohl útok psa na stěžovatelku mít. Tento přitom zaútočil na hlavu, což mohlo mít fatální následky v podobě ohrožení očního orgánu či dokonce jejího života, přičemž v okolí se nacházely další nezletilé děti, které rovněž mohly být ohroženy. Obvykle se dle stěžovatelky v případech obdobných útoků v rozhodovací praxi obecných soudů přihlíží i k celkové míře rizika pro zdraví a život poškozeného, přičemž v nynější věci je zřejmé, že při nedostatku pomoci a přerušení útoku psa by tento pokračoval a mohl dosáhnout i fatálního následku.

18. Stěžovatelka v obdobném duchu vyčítá nalézacímu soudu, že nijak v zadání znaleckého posudku neuložil soudnímu znalci, aby se zabýval tím, jaké následky z útoku zvířete jí reálně hrozily.

19. Sub 6) stěžovatelka vyjadřuje nespokojenost s tím, jak obecné soudy naplnily zásadu zohlednění zájmů poškozeného vyjádřenou v § 2 odst. 15 trestního řádu, neboť podle ní věc všestranně neproověřily, nerozhodly o ní v hlavním líčení a přes možnost zhoršení prožívání traumatické události po svém výsledku byla stěžovatelka podrobena ještě znaleckému zkoumání. Stěžovatelka přitom celou dobu s orgány činnými v trestním řízení spolupracovala a za účelem efektivního vyšetření věci byla rovněž zpracována lékařská zpráva na posouzení věrohodnosti stěžovatelky. Přesto nakonec nalézací soud rozhodl podle § 171 odst. 1 trestního řádu, což je dle stěžovatelky v rozporu se zmíněnou zásadou.

V. Vyjádření dalších účastníků a vedlejších účastníků

20. Ústavní soud zaslal napadená rozhodnutí k vyjádření ostatním účastníkům a vedlejším účastníkům řízení a rovněž Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové, které se však výslovně svého postavení vedlejšího účastníka v tomto řízení o ústavní stížnosti vzdalo. Ústavní soud si rovněž vyžádal příslušný spisový materiál, z něž ověřil předchozí průběh řízení tak, jak je uveden v části III. tohoto nálezu.

21. Nalézací soud ve svém vyjádření odkázal na odůvodnění svého napadeného rozhodnutí, nad jehož rámec ničeho nedoplnil. Stejně postupoval i stížnostní soud.

22. Vedlejší účastníci 1. a 2. ve svém vyjádření vyložili, že povinnost vést efektivní trestní řízení je povinností prostředků, nikoliv výsledku a ani tato povinnost že nemůže být absolutní. Zdůraznili rovněž zdrženlivost projevující se v rozhodovací činnosti Ústavního soudu. Těžiště vyjádření vedlejších účastníků 1. a 2. však spočívalo v polemice se skutkovým stavem, z něž ústavní stížnost vychází. Zejména uvedli, že vedlejší účastník 1. se o psy stará již sedmáct let, je známý chovatel, na vojně byl u psůdů a psi jsou jeho celoživotní vášní. Všichni jeho psi byli vždy řádně vychováni a nikdy s jejich chováním nebyl žádný problém. Tvrzení stěžovatelky, že fena Viki měla v minulosti napadnout jiného psa, je nepravdivé, neboť tohoto útoku se dopustil zcela jiný pes a vedlejší účastnice 2. naopak pomáhala jeho majitelce situaci řešit. K tomu vedlejší účastníci 1. a 2. doložili čestné prohlášení majitelky tohoto napadeného psa, že útočnicí nebyla fena Viki.

23. Dále vedlejší účastníci 1. a 2. potvrdili, že fena Viki skutečně unikla v době předmětného skutku otevřenou brankou, stalo se tak však pouze souhrou nešťastných náhod a vedlejšími účastníky 1. a 2. nezaviněně, neboť celá rodina vedlejších účastníků 1. a 2. odhazovala sníh před garáží a vedlejší účastník 1. si nevšiml, že pes zahradu otevřenou brankou opustil, pravděpodobně mylně si interpretuje chování vedlejšího účastníka 1. jako vybízení k procházce, a přemístil se tak do asi 30 m vzdálené ulice, kde si hrály děti. Fena Viki je klidné povahy a je rozhodně vyloučeno, že by sama bez příčiny zaútočila. Průběh incidentu viděly jen nezletilé děti, přičemž se liší výpovědi stěžovatelky a ostatních dětí. Z nich je zřejmé, že nezletilé děti se psa dotýkaly, tento výstražně zavrčel, což stěžovatelka nerespektovala, hladila psa dále, a tedy jeho útok vyprovokovala. Neměla přitom nablízku žádnou osobu, která by na ni dohlížela. Rodiče stěžovatelky se tak pouze úporně snaží exemplárně vedlejší účastníky 1. a 2. ztrestat, šíří o nich nepravdy, zastrašují je a provokují a matka stěžovatelky se snaží dosáhnout toho, aby vedlejší účastnice 2. přišla o místo učitelky. Psychické problémy stěžovatelky jsou tak důsledkem nechutných výstupů jejích rodičů, kteří místo toho, aby zpytovali svědomí, že dceru ponechali bez dozoru na veřejné komunikaci, zneužívají svou dceru pro nepřipustný postih vedlejších účastníků 1. a 2.

24. Judikatura, o níž se opíral státní zástupce při podání stížnosti proti napadenému usnesení nalézacího soudu, se podle vedlejších účastníků 1. a 2. týká pouze situací, v nichž trestně odpovědnými byli uznáni majitelé již dříve problémových psů, což však není případ feny Viki.

25. O objektivitě znaleckých posudků a lékařské zprávy, na jejichž základě obecné soudy vystavěly svá skutková zjištění o absenci intenzity těžké újmy na zdraví, není dle vedlejších účastníků 1. a 2. důvod pochybovat. Znalecký posudek MUDr. Hájka, který předložila stěžovatelka ve snaze prokázat svůj špatný psychický stav, nebyl vyhotoven psychiatrem ani psychologem, ale lékařem se specializací neurochirurgie a neurostomatologie, a proto o psychickém stavu stěžovatelky ničeho nevypovídá. Tento znalecký posudek byl rovněž vyhotoven až po vydání napadeného usnesení nalézacího soudu, stížnostnímu soudu pak nebyl vůbec zaslán. Nalézací soud věc posoudil pečlivě a důkladně, z vlastní iniciativy si opatřil i další důkazy.

26. Závěrem vedlejší účastníci 1. a 2. poukázali na výpověď Mgr. S., kolegyně učitelky vedlejší účastnice 2., která dle jejich názoru prokazuje, že stěžovatelka je

v dobrém psychickém stavu, což dle nich rovněž prokazuje i vyjádření její třídní učitelky, ale že se z celého incidentu nevzala ponaučení, neboť se znovu hnala k cizímu psu a chtěla ho začít hladit.

27. Vedlejší účastník 3. po stručné rekapitulaci dosavadního vývoje věci jen koncisé bez bližší argumentace navrhl, aby Ústavní soud stěžovatelce vyhověl.

28. Jelikož ze všech vyjádření argumentaci obsahovalo toliko vyjádření vedlejších účastníků 1. a 2., přičemž však šlo o skutkovou polemiku o průběhu předmětného skutku, která s důvody rozhodnutí Ústavního soudu tak, jak budou vyloženy níže v částech VI. až IX. tohoto nálezu, nijak nespojuje a zcela postrádá ústavněprávní rovinnu, nepovažoval Ústavní soud za nutné zasílat tato vyjádření stěžovatelce na vědomí a k případné replice, čímž by pouze vytvořil nedůvodný průtah s rozhodnutím o její stížnosti.

VI. Posouzení Ústavním soudem

29. Pravomoc Ústavního soudu v řízení o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí orgánu veřejné moci je založena ustanovením čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) jen tehdy, jestliže tímto rozhodnutím došlo k zásahu do ústavně zaručených práv a svobod. Jakékoliv jiné vady takového rozhodnutí se nacházejí mimo přezkumnou pravomoc Ústavního soudu. Ústavní soud totiž nestojí nad ústavním pořádkem, nýbrž podléhá stejné povinnosti respektovat ústavně zakotvenou dělbu moci jako kterýkoliv jiný orgán veřejné moci. Proto se musí důsledně vystříhat svévolí a bedlivě dbát mezi svými pravomocí, svěřených mu Ústavou. Jinak by popřel samotný smysl své existence jakožto soudního orgánu ochrany ústavnosti. V řízení o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí orgánu veřejné moci je tak Ústavní soud povinen vždy nejprve zkoumat, zda jsou ústavní stížností napadená rozhodnutí způsobilá k vlastnímu meritornímu přezkumu, tedy zda těmito rozhodnutími vůbec mohla být porušena ústavně garantovaná práva či svobody stěžovatelů. Pakliže Ústavní soud dospěje k závěru, že tomu tak není, musí ústavní stížnost odmítnout dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu. V nynějším případě však Ústavní soud neshledal důvod pro takový postup.

30. Po seznámení se s obsahem napadených rozhodnutí a argumentací stěžovatelky i ostatních účastníků a vedlejších účastníků řízení dospěl Ústavní soud k názoru, že celá stěžovatelčina argumentace totiž směřuje proti jí subjektivně pocíťované nedostatečnosti provedení trestního řízení proti vedlejším účastníkům 1. a 2. pro předmětný skutek, neboť porušení svých základních lidských práv spatřuje v tom, že věc byla nesprávně postoupena správnímu orgánu, ačkoliv podle stěžovatelky měla být projednána v hlavním líčení, přičemž ze stěžovatelčiny argumentace plyne, že toto mělo skončit odsouzením vedlejších účastníků 1. a 2. Podstatou ústavní stížnosti je tedy problematika tzv. práva na účinné vyšetřování.

31. Jak ve shodě s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) konstatuje ve své rozhodovací činnosti ustáleně Ústavní soud, právo na účinné vyšetřování nenáleží každému poškozenému a v zásadě mu odpovídá toliko povinnost orgánů činných v trestním řízení vynaložit kvalifikované úsilí na objasnění podezření ze

spáchání trestného činu, nikoliv povinnost konkrétní osobu stíhat či odsoudit a potrestat dle představ poškozeného (viz níže část VII. tohoto nálezu).

32. Pro rozhodnutí o ústavní stížnosti tak Ústavní soud musel odpovědět na dvě otázky: za prvé, zda stěžovatelce v této věci vůbec právo na účinné vyšetřování náleželo (dále jen „první otázka“), a pokud ano, pak za druhé, zda v její věci orgány činné v trestním řízení účinné vyšetřování provedly (dále jen „druhá otázka“).

A) K první otázce

VII. Obecná východiska

33. Ústavní soud ve své rozhodovací praxi ohledně otázky tzv. práva na účinné vyšetřování vychází především z judikatury ESLP, která právo na účinné vyšetřování v souvislosti se zásahem do fyzické integrity jednotlivce odvozuje od práva na život zaručeného čl. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) či od práva nebýt mučen a podroben nelidskému a ponižujícímu zacházení nebo trestání zaručeného čl. 3 Úmluvy. Byť právo na účinné vyšetřování může být odvozeno i z jiných základních lidských práv zaručených Úmluvou, zejména jejím čl. 4, v kontextu nynější věci s přihlédnutím k podstatě předmětnému skutku není na místě tyto jiné články zvažovat. U zásahů do fyzické integrity, které nemají smrtící povahu (k tomu viz dále sub 47.), se pak právo na účinné vyšetřování omezuje na čl. 3 Úmluvy.

34. Rozhodovací praxe Ústavního soudu zejména adaptuje závěry judikatury ESLP dále na vnitrostátní poměry České republiky. Obecně vychází z toho, že právo na účinné vyšetřování nenáleží poškozenému v trestním řízení o jakémkoliv trestném činu, ale toliko o těch nejzávažnějších, které jsou svými dopady srovnatelné se zásahem do práva na život [nález sp. zn. II. ÚS 3436/14 ze dne 19. 1. 2016 (N 8/80 SbNU 91) – *všechna zde uvedená rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná rovněž na webových stránkách <https://nalus.usoud.cz> – pozn. Ústavního soudu*], jako je např. obchodování s lidmi [nález sp. zn. II. ÚS 3626/13 ze dne 16. 12. 2015 (N 216/79 SbNU 475)]. Naopak u přečinů (tj. trestných činů dle § 14 odst. 2 trestního zákoníku) je zakročení Ústavním soudem možné jen výjimečně ve zcela extrémních případech flagrantních pochybení s mimořádně intenzivními přetrvávajícími následky pro poškozeného [nález sp. zn. I. ÚS 3196/12 ze dne 12. 8. 2014 (N 152/74 SbNU 301), bod 19.].

35. Každý zásah do fyzické integrity proto, aby vůbec mohl představovat porušení čl. 3 Úmluvy, musí dosahovat určité intenzity, kterou je třeba posoudit striktně individuálně na základě konkrétních okolností každého jednotlivého případu [nález sp. zn. I. ÚS 1042/15 ze dne 24. 5. 2016 (N 91/81 SbNU 485); či nález sp. zn. I. ÚS 860/15 ze dne 27. 10. 2015 (N 191/79 SbNU 161)].

36. Jak bylo výše uvedeno, Ústavní soud ve své rozhodovací praxi převážně vychází z obecnějších závěrů judikatury ESLP. Pro posouzení předložené věci je tedy třeba tyto závěry připomenout. Byť judikatura ESLP k právu na účinné vyšetřování se výrazně formovala zejména na případech zásahu do fyzické integrity způsobeného jednotlivci veřejnou mocí, zejména jejími ozbrojenými složkami (srov. *inter alia multa* např. rozsudek ESLP ze dne 28. 10. 1998 ve věci *Assenov a další proti Bulharsku*, stížnost

č. 24760/94, bod 102; rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 17. 9. 2014 ve věci *Mocanu a další proti Rumunsku*, č. stížností 10865/09 45886/07 32431/08, bod 317; či rozsudek ESLP ze dne 30. 9. 2004 ve věci *Krastanov proti Bulharsku*, stížnost č. 50222/99, bod 53), připouští, že právo na účinné vyšetřování může být založeno i tehdy, došlo-li k zásahu do fyzické integrity jednotlivce ze strany jiného jednotlivce s výkonem veřejné moci nijak nespojeného (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 25. 3. 1993 ve věci *Osman proti Spojenému království*, stížnost č. 13134/87, bod 115).

37. Aby vůbec právo na účinné vyšetřování oběti podle čl. 3 Úmluvy v souvislosti se zásahem do fyzické integrity vzniklo, vyžaduje se určitá minimální intenzita (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 20. 10. 2016 ve věci *Muršič proti Chorvatsku*, stížnost č. 7334/13, bod 99), která je však relativní, tedy závisí na posouzení všech okolností individuálního případu, jimiž jsou zejména délka zásahu, jeho fyzické a psychické následky, v některých případech i pohlaví, věk či zdravotní stav oběti (srov. např. rozsudek pléna ESLP ze dne 18. 1. 1978 ve věci *Irsko proti Spojenému království*, stížnost č. 5310/71, bod 162; rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 6. 4. 2000 ve věci *Labita proti Itálii*, stížnost č. 26772/95, bod 120; či rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 11. 7. 2006 ve věci *Jalloh proti Německu*, stížnost č. 54810/00, bod 67), dále pohnutka či cíl zásahu do fyzické integrity, jakož i celkový kontext, v němž k němu došlo, např. zda se tak stalo ve zjitřené atmosféře emocionálního vypětí (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 1. 6. 2010 ve věci *Gäfgen proti Německu*, stížnost č. 22978/05, bod 88; či rozsudek ESLP ze dne 21. 12. 2000 ve věci *Egmez proti Kypru*, stížnost č. 30873/96, bod 78).

38. Ačkoliv způsobený následek tak *per se* není rozhodující, lze ilustrativně uvést, že za splnění dalších podmínek shledal za dostatečnou intenzitu pro účely čl. 3 Úmluvy z hlediska charakteru zranění ESLP poranění nohy, které mělo za následek nekrózu tkáně, pro niž musela být noha amputována (rozsudek ESLP ze dne 1. 2. 2011 ve věci *Sambor proti Polsku*, stížnost č. 15579/05, body 10 a 36), střelné poranění orgánu, který není životně důležitý, nezanechavší trvalé následky (rozsudek ESLP ze dne 20. 11. 2007 ve věci *Necdet Bulut*, stížnost č. 77092/01, bod 27); dvojitou frakturu čelisti a modřiny v oblasti obličeje (rozsudek ESLP ze dne 28. 11. 2010 ve věci *Rehbok proti Slovinsku*, stížnost č. 29462/95, bod 76), zranění obličeje vyžadující sešití za současného vyražení tří zubů (rozsudek ESLP ze dne 12. 5. 2009 ve věci *Mrozowski proti Polsku*, stížnost č. 9258/04, bod 28) či poranění ucha a podlitiny na větší části těla (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 5. 4. 2005 ve věci *Afanasyev proti Ukrajině*, stížnost č. 38722/02, body 15 a 61).

39. Jak již bylo uvedeno výše, samotná intenzita zranění však nemůže hrát rozhodující úlohu, neboť ve všech zmíněných případech ESLP přihlédl mimo jiné k tomu, že tato zranění byla způsobena úmyslně ozbrojenými složkami veřejné moci (srov. k tomu např. rozsudek ESLP ze dne 8. 11. 2011 ve věci *V. C. proti Slovensku*, stížnost č. 18968/07, bod 102). V těchto případech může právo na účinné vyšetřování vzniknout i tehdy, jestliže způsobené zranění bylo menší či zanedbatelné, ale je zde jiná rozhodná okolnost.

40. Takovou okolností může být například zásah způsobený orgány veřejné moci tím, že s obětí nakládaly, jako by byla pouhou věcí (rozsudek velkého senátu ESLP ze

dne 28. 9. 2015 ve věci *Bouyid proti Belgii*, stížnost č. 23380/09, bod 90), úmyslný dlouhotrvající útok (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 16. 12. 1999 ve věci *V. proti Spojenému království*, stížnost č. 24888/94, bod 71; či rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 4. 7. 2006 ve věci *Ramirez Sanchez proti Francii*, stížnost č. 59450/00, bod 118.), zásah v době, kdy byla oběť veřejnou mocí omezena na svobodě (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 28. 7. 1999 ve věci *Selmouni proti Francii*, bod 99),.

41. I v případech, v nichž je třeba zvažovat existenci práva na účinné vyšetřování ve vztahu k zásahu jednotlivcem do fyzické integrity jiného jednotlivce mírnější intenzity (např. úderu do obličeje a škracení atd.), ESLP požaduje zpravidla kombinaci s dalšími faktory, přičemž takové faktory mohou v zásadě převážet ve prospěch tohoto práva i tam, kde k žádné újmě nedošlo (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 5. 4. 2011 ve věci *Vasyukov proti Rusku*, stížnost č. 2974/05, bod 59).

42. Jsou jimi zejména kontext domácího násilí, v němž k takovému zásahu došlo, vyznačující se opakovanými verbálními útoky, vyhrožováním násilím či zabráněním kontaktu s druhým rodičem atd. (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 3. 9. 2015 ve věci *M. a M. proti Chorvatsku*, stížnost č. 10161/13, bod 135), rasová či jiná nenávistná motivace útoku (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 28. 3. 2017 ve věci *Škorjanec proti Chorvatsku*, č. stížnosti 25536/14, bod 53), či, což je relevantní zejména pro nyní projednávaný případ, nízký věk oběti či jiná její zvláštní zranitelnost (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 10. 2. 2001 ve věci *Z. a ostatní proti Spojenému království*, stížnost č. 29392/95, bod 73; rozsudek ESLP ze dne 17. 10. 2006 ve věci *Sultan Öner a další proti Turecku*, stížnost č. 73792/01, bod 133, či rozsudek ESLP ze dne 3. 9. 2015 ve věci *M. a M. proti Chorvatsku*, stížnost č. 10161/13, bod 135).

43. S přihlédnutím k nízkému věku oběti pak ESLP dovedl existenci práva na účinné vyšetřování v souvislosti s čl. 3 Úmluvy např. v případech, kdy šlo o opakované úmyslné bití holí devítiletého dítěte jeho nevlastním otcem (rozsudek ESLP ze dne 23. 9. 1998 ve věci *A. proti Spojenému království*, stížnost č. 25599/94, bod 21), o výkon soudem uloženého tělesného trestu na policejní stanici třemi ranami holí na obnaženou zadnici (rozsudek ESLP ze dne 25. 4. 1978 ve věci *Tyler proti Spojenému království*, stížnost č. 5856/72, bod 30), či o závažné a dlouhodobé zanedbávání bytí i základní péče o děti (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 10. 5. 2001 ve věci *Z. a ostatní proti Spojenému království*, stížnost č. 29392/95, bod 74). Fyzická inzultace však ani v případě nezletilých k závěru o založení jejich práva na účinné řízení nevede automaticky. ESLP tak např. nedovodil potřebnou míru intenzity u školního disciplinárního trestu provedeného třemi ranami cvičkou uštědřenými v soukromí přes neobnaženou zadnici, která nezanechala žádné stopy (rozsudek ESLP ze dne 25. 3. 1993 ve věci *Costello-Roberts proti Spojenému království*, stížnost č. 13134/87, bod 31).

44. Naopak za významný faktor, který svědčí proti nutnosti trestního postihu, a tedy i práva na účinné vyšetřování, je nedbalostní způsobení zásahu do fyzické integrity. Tak ESLP nepovažuje trestní reakci za nevyhnutelně nutnou např. u takového zásahu v důsledku nedbalostního pochybení při poskytování lékařské péče (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 6. 11. 2014 ve věci *Dvořáček proti České republice*, stížnost č. 12927/13, bod 111), a to dokonce ani v případě smrtelného následku (srov. např. rozsudek velkého

senátu ESLP ze dne 17. 1. 2002 ve věci *Calvelli a Ciglio proti Itálii*, stížnost č. 32967/96, bod 51) a i v jiných případech nedbalostních trestných činů spáchaných jednotlivcem bez jakéhokoliv relevantního vztahu k vykonávání veřejné moci proti jinému jednotlivci v minulosti přistupoval k přiznání práva na účinné vyšetřování v intencích čl. 3 Úmluvy v zásadě jen tam, kde u oběti došlo k mimořádně závažným zraněním, např. k celkovému ochrnutí v důsledku nedbalostně zaviněné dopravní nehody (srov. rozsudek ESLP ze dne 8. 11. 2016 ve věci *Kraulaidis proti Litvě*, stížnost č. 76805/11, bod 56) či k poranění obličeje a hrudi při nedbalostně zaviněné nehodě na pracovišti, v jejímž důsledku byla oběť zohyžděna velkou hrubou jizvou odstranitelnou pouze plastickou operací a její schopnost obličejové mimiky byla snížena (srov. rozsudek ESLP ze dne 11. 4. 2017 ve věci *Mazukna proti Litvě*, stížnost č. 72092/12, body 14 a 81).

45. Ústavnímu soudu však neušlo, že ve své nejnovější judikatuře ESLP podstatně revidoval své dřívější názory o aplikovatelnosti čl. 3 Úmluvy a z něj plynoucího práva na účinné vyšetřování na případy nedbalostních trestných činů spáchaných jednotlivcem nevykonávajícím veřejnou moc proti jinému jednotlivci. Tak jednak zdůraznil, že pouhá intenzita zranění nemůže v případech nedbalostně způsobených zásahů do fyzické integrity být určujícím kritériem pro dovození vzniku práva na účinné vyšetřování ve smyslu čl. 3 Úmluvy, a že i v těchto případech je třeba posuzovat takový zásah komplexně podle individuálních okolností případu, jako je tomu u úmyslných zásahů do fyzické integrity (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 25. 6. 2019 ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku*, stížnost č. 41720/13, bod 121).

46. Dále však konkludoval, že v případě, že nedbalostní zásah do fyzické integrity jednotlivce jiným jednotlivcem nevykonávajícím veřejnou moc, má-li povahu nešťastné (byť stále zaviněné) náhody, zásadně takový zásah nemůže naplnit definici čl. 3 Úmluvy, neboť pachatel takového zásahu z povahy věci oběť „nepodrobuje“ žádnému „zacházení“ (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 25. 6. 2019 ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku*, stížnost č. 41720/13, bod 123), a proto v takových případech k porušení čl. 3 nemůže dojít (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 25. 6. 2019 ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku*, stížnost č. 41720/13, bod 124).

47. Jelikož v některých situacích je obtížně odlišit, proti čemu zásah do fyzické integrity směřoval, tedy zda směřoval proti životu či „jen“ proti zdraví, nebo zda (v případě nedbalostních zásahů) alespoň byl způsobilý vyvolat zranění neslučitelná se životem, musel ESLP rovněž vytvořit základní východiska pro rozlišení, zda v daném konkrétním případě má být případný vznik práva na účinné vyšetřování zvažován z hlediska čl. 3 Úmluvy nebo čl. 2 Úmluvy. V těchto případech pro přiznání práva na účinné vyšetřování dle čl. 2 Úmluvy v zásadě postačí, jestliže se riziko usmrcení v době zásahu do fyzické integrityjevilo jako bezprostřední a reálné či jestliže se způsobená zraněníjeví jako život ohrožující v době, kdy vznikla (srov. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 25. 6. 2019 ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku*, stížnost č. 41720/13, bod 145).

VIII. Aplikace obecných východisek na případ stěžovatelky

48. Z ústavní stížnosti, jejích příloh, vyjádření vedlejších účastků 1. a 2., jakož i ze spisového materiálu se podává, že mezi stěžovatelkou, ostatními účastníky řízení

a vedlejšími účastníky řízení není žádného sporu o průběhu předmětného skutku, liší se toliko některé skutkové nuance, zejména v podáních stěžovatelky a vedlejších účastníků 1. a 2. Týká se to zejména předchozí (bez)problémové minulosti feny Viki (tj. zda se již v minulosti chovala agresivně, či nikoliv). Tyto nuance se však netýkají vlastního průběhu předmětného skutku, respektive vlastního napadení stěžovatelky psem vedlejších účastníků 1. a 2. ani událostí mu bezprostředně předcházejících, proto se jimi Ústavní soud, který ostatně není sudištěm skutků, nezabýval, neboť pro jeho rozhodnutí žádnou roli nehrály.

49. Výjimkou z jinak nikým nezpochybněného průběhu předmětného skutku je nesoulad tvrzení stěžovatelky a vedlejších účastníků 1. a 2. o psychických následcích předmětného skutku na stěžovatelku. Tento nesoulad ovšem pro rozhodnutí ve věci není relevantní (k tomu srov. níže sub 65. a násl.), proto Ústavní soud nepovažoval za nutné jej odstranit či obecným soudům uložit, aby tak učinily ony.

50. Je tedy nesporné zejména to, že fenka Viki utekla ze zahrady vedlejších účastníků 1. a 2., kteří byli zaneprázdněni odklizením sněhu, otevřenou brankou, takže si jejího útěku nevšimli (tedy že nešlo ani o úmyslné poštvání, ale ani o něco zcela nepředvídatelného), že stěžovatelka je nezletilou, která se v době předmětného skutku nacházela na ulici zcela mimo dozor svých rodičů či jiných osob, jimž by byla svěřena do péče, že utrpěla zranění zejména v obličejové části, pro něž musela být krátkodobě hospitalizována, že však nebyla ohrožena na životě a že léčba proběhla zdárně, jakož i to, že napadená rozhodnutí obecných soudů neznamenají definitivní konec projednávání předmětného skutku před orgány veřejné moci, neboť jimi sice bylo formálně ukončeno trestní řízení, ale věc byla postoupena příslušnému správnímu orgánu k projednání podezření ze spáchání přestupku.

51. Právní závěry výše sub 45. a 46. uvedeného rozsudku velkého senátu ESLP ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku* pak zcela přiléhají stěžovatelčině případu. Není totiž žádných pochyb o tom, že předmětný skutek nebyl úmyslným, přičemž opak netvrdí ani sama stěžovatelka. Ta rovněž nepopírá vlastní průběh vyběhnutí feny Viky ze zahrady vedlejších účastníků 1. a 2., který je typickým příkladem nešťastné náhody bez ohledu na její možné nedbalostní zavinění vedlejšími účastníky 1. a 2. Nešlo rozhodně o žádné systémové selhání orgánů veřejné moci při zajišťování bezpečnosti v místě bydliště stěžovatelky, jehož výsledkem by byl skutek nedbalostně spáchaný jiným jednotlivcem sice bez přímé osobní vazby na výkon veřejné moci, ale v důsledku jejího selhání (např. vysoce nebezpečná nepřehledná křižovatka, která by nebyla dostatečně ošetřena příslušnými opatřeními pro regulaci dopravy na pozemních komunikacích), případně o skutek, u něž by se zavinění pohybovalo na hranici nedbalosti vědomé a úmyslu nepřímého. Právo na účinné vyšetřování dle čl. 3 Úmluvy tak stěžovatelce nevzniklo.

52. Při tomto svém závěru Ústavní soud pochopitelně vychází toliko z podání stěžovatelky a vedlejších účastníků 1. a 2., obsahu napadených rozhodnutí a vyžádaného spisového materiálu, a to pouze pro účely rozhodnutí o této ústavní stížnosti. Nijak tím však nemůže předvídat výsledek řízení o přestupku či jakýkoliv další postup orgánů veřejné moci po postoupení věci OČTŘ k vyřízení MÚ Trutnov.

53. Jelikož tak Ústavní soud nedovodil vznik stěžovatelčina práva na účinné vyšetřování ve smyslu čl. 3 Úmluvy, musel se vzhledem k jejímu (byť okrajovému) tvrzení v námitce 5), že předmětným skutkem mohlo být ohroženo nejen její zdraví, ale i její život, zabývat možností vzniku jejího práva na účinné vyšetřování ve smyslu čl. 2 Úmluvy.

54. I tak však Ústavní soud nemohl dovodit, že by toto právo stěžovatelce vzniklo, a to po vztazení právního závěru ESLP zmíněného výše sub 47. na předmětný skutek. Kritériu reálnosti a bezprostřednosti rizika úmrtí v důsledku zásahu do fyzické integrity předmětný skutek nepochybně nedostačuje. Ústavní soud v žádném případě není ochoten brát na lehkou váhu vážnost situace napadení nezletilé dívky psem, neboť je zřejmé, že takové situace mohou typově ústit v nejrůznější následky, a to prakticky kdekoliv na škále od absence sebemenší škody či zásahu do fyzické integrity přes potrhaný oděv nebo zanedbatelná povrchová zranění až po těžkou újmu na zdraví či dokonce smrt.

55. Právě proto je ovšem nutné se v případech nedbalostních zásahů do fyzické integrity z hlediska kritéria bezprostřednosti a reálnosti rizika smrtícího následku přísně držet skutkového stavu (respektive skutkového děje) každého konkrétního případu tak, jak se udál, nikoliv tak, jak se v mnoha různých variantách udát mohl. Opak by totiž znamenal, že prakticky v každém případě by bylo bezprostřední a reálné riziko smrtícího následku dáno, neboť by bylo jen otázkou dostatečného počtu hypotetických skutkových variací (co by se bývalo mohlo odehrát jinak, aby takové riziko vzniklo), než by byl dovozen. Tím by se zcela stíral u nedbalostních (a stejně tak u úmyslných konkrétních ohrožovacích) trestných činů rozdíl mezi právem na účinné vyšetřování dle čl. 3 Úmluvy a dle čl. 2 Úmluvy, neboť by pak byl vždy a bez dalšího aplikovatelný čl. 2 Úmluvy, což jistě nebylo záměrem shora citovaného rozsudku velkého senátu ESLP ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku*.

56. Předmětný skutek je tak z hlediska kritéria bezprostřednosti a reálnosti smrtícího následku třeba posuzovat v konkrétním skutkovém kontextu, v němž se odehrál a z něhož nelze dovodit, že by zde takové bezprostřední riziko reálně hrozilo. K tomu vede Ústavní soud jednak skutečnost, že před obecnými soudy nebylo zjištěno, že by útok feny Viki na stěžovatelku byl veden primárně smrtícím způsobem (zejména že by směřoval na její hrdlo, stehenní tepnu atd.), a jednak to, že k tomuto útoku došlo za přítomnosti dalších osob v místě a čase (ulice ve městě ve večerních hodinách) umožňujících přivolání okamžité a účinné pomoci za účelem přerušení útoku a poskytnutí nezbytného ošetření stěžovatelce, a tedy to, že k této pomoci i skutečně došlo, nebylo pouhou neočekávatelnou šťastnou náhodou. Proto Ústavní soud nemůže konkludovat, že předmětný skutek představoval bezprostřední a reálné riziko pro život stěžovatelky.

57. Stejně tak kritérium závažnosti zranění v době, kdy vznikla, pro závěr o možném ohrožení života stěžovatelky nesvědčí. Stěžovatelka nebyla po skončení předmětného skutku (viz výše sub 50.) v bezprostředním ohrožení života a ani při jejím prvotním ošetření lékaři tuto variantu vývoje nepřipouštěli. Ostatně ani stěžovatelka netvrdila, že by její zranění měla v době, kdy je utrhla, být považována za život ohrožující, její letmá zmínka o potenciálních letálních následcích svého napadení psem byla spíše hypotetická, neboť se nesla v rovině, co se bývalo mohlo stát.

58. Ústavní soud tedy s oporou o shora uvedené právní závěry rozsudku velkého senátu ESLP ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku* uzavírá, že stěžovatelce právo na účinné vyšetřování nevzniklo ani dle čl. 3 Úmluvy, ani dle čl. 2 Úmluvy. Jelikož mezinárodní lidskoprávní závazky vyplývající pro Českou republiku z Úmluvy představují nepodkročitelné minimum, nikoliv však nepřekročitelné maximum ochrany lidských práv, neboť ústava může přiznat jednotlivci i vyšší standard ochrany jeho základních lidských práv, než kterýkoliv lidskoprávní dokument mezinárodního práva, musel se Ústavní soud rovněž zabývat tím, zda přesto, že stěžovatelce nevzniklo právo na účinné vyšetřování ve smyslu čl. 2 nebo čl. 3 Úmluvy, nemůže této být stejné právo přiznáno dle čl. 6 odst. 2 Listiny či čl. 7 odst. 1, 2 Listiny.

59. V této souvislosti Ústavní soud poukazuje na svůj již výše sub 33. a násl. zopakovaný závěr, že ve své rozhodovací činnosti vychází zejména z judikatury ESLP, vlastní přístup k právu na účinné vyšetřování nerozvíjí. Judikatura ESLP zaručuje přitom dostatečnou míru ochrany základních lidských práv jednotlivců, kteří se stali oběťmi trestných činů spočívajících v zásahu do fyzické integrity za současného respektování podstaty trestněprávního poměru jakožto vztahu mezi pachatelem a státem. Ústavní soud tedy nepovažuje za nutné ani vhodné se od právních závěrů ESLP reprodukováných výše sub 45. až 47. odchýlit ve prospěch dalšího rozšíření práva na účinné vyšetřování toliko na vnitrostátní úrovni.

60. Ústavní soud tedy v souladu s uvedeným právním závěrem ESLP shrnuje, že oběti újmy na zdraví způsobené nedbalostně jiným jednotlivcem nevykonávajícím přitom veřejnou moc za okolností, které lze označit za ojedinělou nahodilou nešťastnou náhodu (aniž by se takové označení dotýkalo nedbalostního zavinění pachatele), nevzniká právo na účinné vyšetřování ani ve smyslu čl. 2 Úmluvy či čl. 3 Úmluvy, ani čl. 6 odst. 2 Listiny či čl. 7 odst. 1, 2 Listiny.

61. Jen jako *obiter dictum* Ústavní soud doplňuje, že ani případná námitka stěžovatelky, že právní závěr ESLP byl vysloven v rozsudku vydaném až téměř rok po podání ústavní stížnosti, tedy že toto rozhodnutí je pro ni překvapivé a nebylo pro ni předvídatelné, nemůže na tomto závěru ničeho změnit. V první řadě se totiž stěžovatelka neodvolávala na dřívější praxi ESLP, připouštějící vznik práva na účinné vyšetřování i v případech nedbalostních trestných činů majících povahu nešťastné nehody a její odkazy na judikaturu Ústavního soudu vycházely z přesvědčení, že poškozený má právo na účinné vyšetřování prakticky vždy, což byl právní názor nesprávný i před vydáním shora odkazovaného rozsudku velkého senátu ESLP ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku*.

62. Ve druhé řadě by i při běžném postupu při posuzování vzniku práva na účinné vyšetřování, jímž je všestranné posouzení relevantních skutkových okolností každého individuálního případu, nemohl být vznik tohoto práva dovozen. I při tomto posuzování by totiž předmětný skutek bylo nutno právně kvalifikovat jako nedbalostní zásah do fyzické integrity jednotlivce, způsobený na místě veřejně přístupném jiným jednotlivcem nevykonávajícím veřejnou moc, jehož podstata se ani nijak nedotýká plnění jiných funkcí státu (např. ve smyslu stanovení pravidel silničního provozu za účelem ochrany života a zdraví, zajištění efektivní lékařské péče atd.).

63. V těchto případech obecně postačuje i jen umožnění soukromoprávní reakce poškozeného státem či opatření disciplinární (správněprávní). Pro odchýlení se od tohoto obecného závěru pak svědčí jedině to, že stěžovatelka je nezletilou v útlém věku, tedy náleží jak do kategorie zvláště zranitelných obětí ve smyslu vnitrostátního práva [§ 2 odst. 4 písm. a) zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů)], tak do kategorie jednotlivců vyžadujících zvláštní ochranu ve smyslu judikatury ESLP. Tento důvod by však sám o sobě v porovnání s důvody proti takovému odchýlení nepostačoval. Skutečnost, že stěžovatelka byla v době předmětného skutku a dosud je nezletilou, by totiž nedokázala převážit všechny ostatní rozhodující skutkové okolnosti (zejména nedbalostní charakter trestného činu, který nebyl důsledkem selhání orgánů veřejné moci, ale ojedinělým incidentem), přičemž podstatou ústavní stížnosti nebylo, že by orgány činné v trestním řízení nekonaly vůbec či jen zcela nedostatečně, potažmo že by se ke stěžovatelce jakožto k nezletilé chovaly necitlivě, nýbrž nesouhlas stěžovatelky s výkladem pojmu „těžká újma na zdraví“ ve smyslu § 122 odst. 2 trestního zákoníku, navíc při absenci jakéhokoliv podezření, že by v jejím případě šlo o výklad ryze účelový, mající za cíl stěžovatelku poškodit.

64. V důsledku výkladu tohoto pojmu obecnými soudy přitom nebyla definitivně ukončena všechna veřejnoprávní řízení v souvislosti s předmětným skutkem, toliko bylo ukončeno řízení trestní a věc postoupena do řízení správního. To nelze mimo případy, v nichž domácí právní řád či lidskoprávní závazky vyžadují postih určitých činů trestním právem, z nichž však pod žádný nelze zařadit předmětný skutek (viz výše sub 63.), obecně považovat za nedostatečnou reakci veřejné moci.

65. Pod ochranu čl. 3 Úmluvy či čl. 7 odst. 1 a 2 Listiny by ani v případě neuplatnění právních závěrů rozsudku velkého senátu ESLP ve věci *Nicolae Virgiliu Tănase proti Rumunsku* nemohla posunout námitka nepřihlednutí k psychickým následkům stěžovatelky, neboť tato je krajně nepřesvědčivá. Obecné soudy, zejména soud nalézací, si vyžádaly doplnění dokazování aktuálním znaleckým posouzením zdravotního stavu poškozené, a především lékařskou zprávou od její praktické lékařky, která žádné významnější psychické následky neuvádí. Znalecký posudek MUDr. Hájka, Ph.D. pak stěžovatelka nepředložila stížnostnímu soudu, ačkoliv byl vyhotoven ještě o čtrnáct dní dříve, než stížnostní soud rozhodl, přičemž v té době už jí bylo známo, že nalézací soud rozhodl o postoupení věci zejména právě pro absenci těžké újmy na zdraví. Stěžovatelka tedy nemůže vytýkat obecným soudům nedostatečné přihlednutí k důkaznímu materiálu, který neměly k dispozici, jehož opatření nemohly na základě dosavadních výsledků dokazování považovat za nutné, ale který naopak ona mohla bez obtíží a včas obecným soudům, resp. alespoň státnímu zastupitelství za účelem doplnění stížnosti, již toto podalo, poskytnout.

66. Byť v českém trestním řízení platí zásada materiální pravdy a zásada vyhledávací, a tedy obecné soudy byly povinny zjistit skutkový stav bez důvodných pochybností *ex officio*, Ústavní soud má za to, že obstaráním si lékařské zprávy od praktické lékařky stěžovatelky, která žádné možné vážné psychické problémy nesignalizovala, obecné soudy neměly důvodu dále zjišťovat, jestli u stěžovatelky nedochází k nepříznivému psychickému vývoji, neboť neměly žádný náznak toho, že by tomu tak mohlo být.

67. Na tom by nemohlo ničeho změnit ani specifické prožívání traumatizujícího prožitku stěžovatelkou coby nezletilou ve vztahu k předmětnému skutku. Subjektivní prožívání by totiž samo o sobě nemohlo založit těžkou újmu na zdraví dle § 122 odst. 2 trestního zákoníku. K tomu se vyžaduje kvalifikovaná podoba takového prožívání v podobě jedné z modalit uvedeného ustanovení [zejména dle jeho písm. h) či písm. i)]. Tu však ve vztahu ke svému prožívání po dobu předmětného skutku ani sama stěžovatelka netvrdí.

68. Ústavní soud tedy shrnuje, že na první otázku se patří záporná odpověď.

B) Ke druhé otázce

IX. Ke stěžovatelčině argumentaci ve věci samé

69. Byť se ochrana ústavně zaručených základních práv a svobod poškozeného v trestním řízení nevyčerpává jeho případným právem na účinné vyšetřování (srov. k tomu např. nález sp. zn. III. ÚS 3439/17 ze dne 2. 4. 2019), stěžovatelka jiné námitky než ty směřující proti kvalitě vyšetřování předmětného skutku nevznesla. Celá její argumentace vychází z premisy (jakkoliv takto stěžovatelkou výslovně neformulované), že jí právo na účinné vyšetřování svědčí.

70. Její námitky 1) až 6) se totiž všechny vztahují k provedení účinného vyšetřování, a vyjadřují tak stěžovatelčino přesvědčení, že v její věci z různých hmotněprávních i procesních (důkazních) důvodů vyšetřování nesplňovalo parametry účinného vyšetřování. Vzhledem k tomu, že stěžovatelce však právo na účinné vyšetřování nevzniklo (srov. k tomu výše sub 58. až 60.), na základě těchto námitek nemohl Ústavní soud přikročit ke zrušení napadených rozhodnutí, neboť i kdyby byly všechny stěžovatelčiny námitky (či alespoň některé z nich) důvodné, nemohly by svědčit pro závěr o porušení některého jejího z ústavně zaručených základních práv či svobod.

71. V rozsahu, ve kterém stěžovatelce nesvědčí právo na účinné vyšetřování, nemohou totiž orgány činné v trestním řízení porušit ani její právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny, právo na zákonného soudce dle čl. 38 odst. 1 Listiny či právo na projednání její věci veřejně, v její přítomnosti, bez zbytečných průtahů s možností vyjádřit se ke všem prováděným důkazům dle čl. 38 odst. 2 Listiny tím, že řízení nebylo co do otázky viny a jejího dokazování vedeno či ukončeno tak, jak by si stěžovatelka přála. Nemá-li totiž stěžovatelka právo na účinné vyšetřování, zůstává objasnění skutku zakládajícího podezření, že byl spáchán trestný čin, v jehož rámci došlo k zásahu do její fyzické integrity, a případné potrestání jeho pachatele či jiná veřejnoprávní reakce vůči němu, v mezích vztahu výlučně mezi státem (v procesní rovině reprezentovaným orgány činnými v trestním řízení) a pachatelem (v procesní rovině osobou, proti níž se řízení vede).

72. V takových případech by důvodnost kterékoliv stěžovatelčiny námitky nemohla představovat porušení některého z jejích ústavně zaručených základních práv či svobod, nýbrž toliko vadu nezákonnosti v trestním řízení, představující porušení výhradně veřejného zájmu, jež přísluší v trestním řízení prosazovat a chránit státnímu

zástupci. Pouze on může v mezích svých pravomocí proti takovému porušení zákonnosti v trestním řízení v takových případech brojit, a to zejména cestou mimořádných opravných prostředků, žádný právní nárok poškozeného na určitý postup orgánů činných v trestním řízení tím však dán není.

73. Ústavní soud tedy uzavírá, že pro negativní odpověď na první otázku je tak odpověď na druhou otázku bezpředmětná.

X. Závěr

74. Protože Ústavní soud neshledal ústavní stížnost zjevně neopodstatněnou, ale zároveň ji neshledal ani důvodnou, neboť napadenými rozhodnutími obecných soudů k porušení ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatelky nedošlo, rozhodl o návrhu mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků dle ustanovení § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu tak, že ústavní stížnost zamítl.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 3. září 2019

Josef Fiala
předseda senátu